

Beste leden,

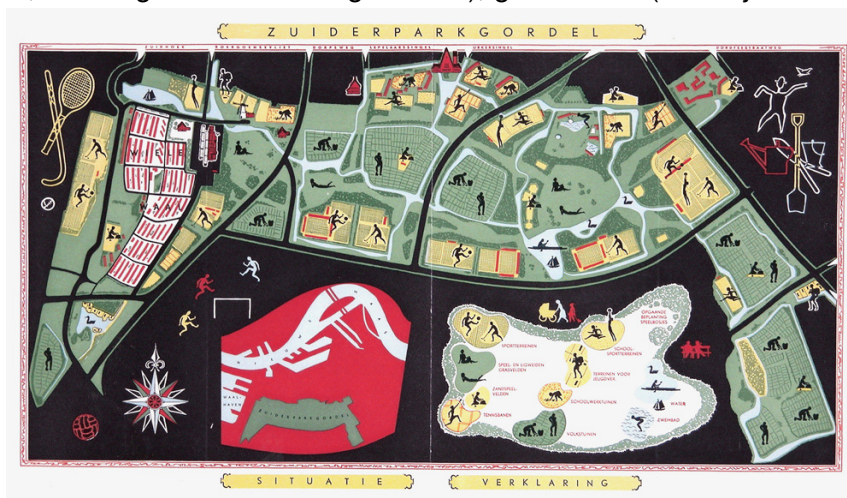
In verband met de jaarlijkse Van der Monde-lezing op de tweede dinsdag van februari, houdt de HG VU de februari-lezing op de eerste dinsdag. We nodigen u uit om op **1 februari 2011** te komen luisteren naar een lezing over:

Het Maakbare Landschap

Het Nederlandse landschap geldt misschien wel als het meest maakbare van de wereld. Niet toevallig zijn Nederlandse landschapsarchitecten veelal internationaal werkzaam. Het fundament voor hun gezaghebbende positie werd gelegd tijdens de wederopbouw, de periode waarin het land met een ongekennde energie gereed werd gemaakt voor een nieuwe samenleving. Verwoeste industrie en infrastructuur moesten worden hersteld en verbeterd, terwijl grootschalige woonwijken de woningnood moesten oplossen. Bijna de helft van het nationale grondgebied werd met ruilverkavelingen geschikt gemaakt voor moderne landbouwproductie. Het land raakte dooraderd met een systeem van snelwegen, die leidden naar woonwijken met veel openbaar groen. Op de vrije zondag kon de Nederlander recreëren in speciaal daarvoor aangelegde gebieden, of hij kon zich uitleven in eigen tuin. Het landschap rondom al deze ingrepen werd bewust ontworpen. Dit ontworpen landschap ligt nu in veel gevallen opnieuw op de tekentafel voor nieuwe opgaven als waterberging, herstructurering en nieuwe natuur.

Marinke Steenhuis (SteenhuisMeurs; z.o.z.) vertelt over haar boek 'Maakbaar Landschap' en hoe een kleine groep legendarische tuin- en landschapsarchitecten deze ruimtelijke opgaven gestalte gaf en daarmee de Nederlandse positie van het grootschalige landschap ontwerp vestigde. Een nieuwe generatie ontwerpers trad naar voren, met mensen als Hans Warnau, Pieter Buys, Wim Boer, Ellen Brandes, Harry de Vroome en Nico de Jonge. Zij waren in dienst van Staatsbosbeheer (ruilverkavelingen, snelwegen en recreatiegebieden), gemeenten (stedelijk groen) of hadden een eigen bureau.

Publicatie: M. Steenhuis en F. Hooimeijer (red). Maakbaar Landschap. Nederlandse landschapsarchitectuur 1945-1970, NAI uitgevers (2009)

Waar: De Kargadoor, Oudegracht 36, Utrecht
Datum: **LET OP: 1° dinsdag** 1 februari 2011
Tijd: 20:00 uur

Z.o.z.   Z.o.z.   Z.o.z.   Z.o.z.   Z.o.z.   Z.o.z.

MEDEDELINGEN

WEEKENDEXCURSIE 2011

De HGUVU-weekendexcursie gaat dit jaar in het Hemelvaartweekend (2 - 5 juni 2011) naar Kent in Engeland. De excursie duurt 3 of 4 dagen (nog ter beslissing aan de organisatie). David Koren heeft vanuit het bestuur de leiding. We kunnen nog een medeorganisator gebruiken. Zin om mee te helpen? Het "eerste busje" is inmiddels gevuld. Wie wil in de tweede bus komen zitten? Aanmelden kan via [excursie @ hgvu.nl](mailto:excursie@hgvu.nl). Of geef het door bij de volgende lezing.

30 JAAR HGUVU

Haal bij de lezing je eigen exemplaar van het Lustrumboekje op.

DENKRAAM VAN KEUNING

De spreekster van de avond heeft ook een vraag voor de leden. Mocht u een antwoord hebben: kom dan vooral naar de lezing! Marinke Steenhuis vraagt ons "informatie over het "denkraam van Keuning"". Met daarbij de volgende toelichting:

"Als architectuur- en landschapshistoricus (gepromoveerd bij Auke van der Woud) werk ik momenteel aan een essay (5.000 woorden) over het denkraam van H.J. Keuning en de mogelijke vertaalslag van dat denken naar het gebied van de Koningsas Groningen-Assen. Cultureel planoloog Hans Venhuizen is aangesteld als 'gebiedsintendant' van de Koningsas en is mijn opdrachtgever. Ik heb voorgesteld om temidden van een hele reeks geplande initiatieven om de identiteit van dit gebied te versterken, op zoek te gaan naar een meer methodische onderbouwing van de grammatica van het gebied, zowel landschappelijk maar ook economisch, sociaal, volkskundig etc..

In het essay komen (zoals ik er nu naar kijk, net begonnen) twee dingen samen: het denkraam van Keuning en de potentie van het stelsel van culturele gebruiken in dit gebied. Wat zijn de leidende principes geweest achter de landschapsopbouw, economie, sociale structuren en tradities, en zijn deze wellicht over te zetten naar het heden? Hoe kan de ruimtelijke ordening weer in een logisch verband met de lange lijnen van het grondgebruik komen, dat is voor nu de vage vraagstelling die ik wil onderzoeken – van breukdenken naar ontwikkeling door het continueren van patronen. De hypothese dat 'gebruiken voortkomen uit authentieke beperkingen' (Hans Venhuizen) wil ik toetsen. Ik wil op zoek gaan naar een methodische onderbouwing van de grammatica en mogelijke programmering van het gebied, zowel landschappelijk maar ook economisch, sociaal en volkskundig. In hoeverre is er in het Koningsas-gebied sprake geweest van geografisch determinisme: met andere woorden hoe hebben landschap, klimaat, veeteelt en nijverheid en occupatiepatronen de volksaard gevormd? En wat zijn dan de dominante factoren in dit proces geweest?"

Marinke Steenhuis
SteenhuisMeurs
Lange Haven 9
3111 CA Schiedam
T 010 273.2511
[www. steenhuis-onderzoek.nl](http://www.steenhuis-onderzoek.nl)